

Koniunktura w gospodarstwach rolnych w I półroczu 2023 r.

29.09.2023 r.

52,4%

Odsetek gospodarstw rolnych, w których ogólna sytuacja w ciągu minionego półrocza pogorszyła się.

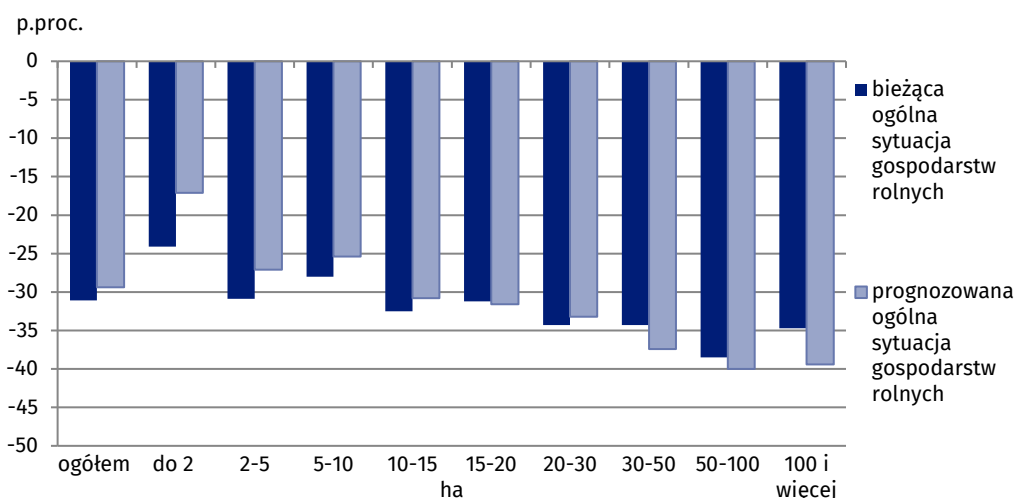
W ocenie rolników zmiany jakie miały miejsce w I półroczu 2023 r. jak i bieżąca (czerwiec 2023 r.) sytuacja gospodarstw rolnych kształtowały się niekorzystnie i gorzej w porównaniu z poprzednim półroczem. Natomiast prognozy na II półrocze 2023 r. są mniej pesymistyczne niż w poprzedniej edycji badania.

Opinie rolników dotyczące koniunktury w gospodarstwach rolnych były pesymistyczne. Oceny różniły się w zależności od formy prawnej gospodarstwa rolnego, powierzchni użytków rolnych, ukierunkowania produkcyjnego gospodarstw rolnych, rodzaju prowadzonych upraw i gatunków/grup użytkowych, utrzymywanych zwierząt gospodarskich, a także od wieku i wykształcenia osoby kierującej gospodarstwem rolnym.

Analiza sald odpowiedzi wykazuje, że:

- użytkownicy gospodarstw osób prawnych i niemających osobowości prawnej wyrazili pesymistyczne opinie o zmianach jakie zaszły w I półroczu 2023 r., a także na temat prognoz przyszłej sytuacji w II półroczu 2023 r., natomiast warto zwrócić uwagę, że mniej pesymistyczni w swoich opiniach byli użytkownicy gospodarstw indywidualnych,
- najwięcej negatywnych opinii wyrazili użytkownicy gospodarstw indywidualnych ukierunkowanych na produkcję roślinną oraz użytkownicy gospodarstw wielokierunkowych, natomiast korzystniej ocenili koniunkturę kierujący gospodarstwami specjalizującymi się w produkcji zwierzęcej,
- najbardziej pesymistyczne oceny dotyczące bieżącej sytuacji gospodarstw wyrażali rolnicy w wieku 45-54, osoby z wykształceniem policealnym, a także osoby prowadzące gospodarstwo rolne przez okres 11-20 lat.

Wykres 1. Saldy odpowiedzi dla bieżącej (czerwiec 2023 r.) i prognozowanej (II półrocze 2023 r.) ogólnej sytuacji gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych

W I półroczu 2023 r. pogorszenie koniunktury zasygnalizowało 52,4% kierujących gospodarstwami rolnymi, a poprawę około 3,5%. Pozostali uznali, że sytuacja ich gospodarstw nie ulegnie zmianie.

Zmiany w koniunkturze w I półroczu 2023 r.

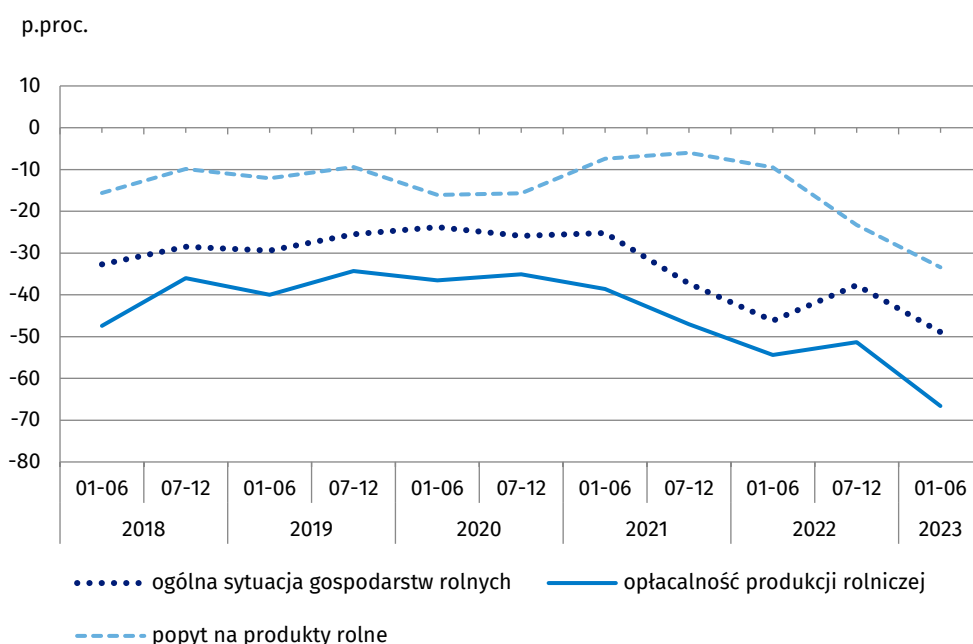
W I półroczu 2023 r. rolnicy bardziej pesymistycznie ocenili zarówno zmiany ogólnej sytuacji prowadzonych przez siebie gospodarstw, zmiany popytu na wytwarzane produkty rolne, jak i zmiany opłacalności produkcji rolniczej w porównaniu z wynikami badania przeprowadzonego w II półroczu ub. r.

W bieżącej edycji badania najgorzej swoją sytuację ocenili kierujący gospodarstwami specjalizującymi się w produkcji roślinnej (minus 50,1), natomiast najkorzystniej ocenili kierujący gospodarstwami specjalizującymi się w produkcji zwierzęcej (saldo odpowiedzi wyniosło minus 41,9). W obu przypadkach oceny te były gorsze niż w poprzedniej edycji – spadki wartości sald odpowiedzi odpowiednio o 16,0 p. proc. oraz 10,7 p. proc.

Kierujący gospodarstwami rolnymi, bez względu na dominujący typ produkcji rolniczej, byli bardziej pesymistyczni w ocenie zmiany opłacalności produkcji rolnej. Największe pogorszenie zanotowano w opinii producentów produktów zwierzęcych. Najbardziej pesymistyczne opinie na temat zmiany opłacalności produkcji wyrazili kierujący gospodarstwami rolnymi prowadzącymi chów bydła mlecznego i koni, natomiast wśród prowadzących uprawy roślin: hodowcy rzepaku i rzepiku oraz roślin przemysłowych.

W I półroczu 2023 r. oceny dotyczące zmiany popytu na wytwarzane produkty rolne były znacznie gorsze w porównaniu z poprzednimi edycjami. W przypadku gospodarstw ukierunkowanych na produkcję zwierzęcą odnotowano największy spadek wartości salda odpowiedzi w porównaniu z poprzednim półroczem, o 14,7 p. proc. Najbardziej pesymistyczne oceny wyrażali rolnicy prowadzący chów koni i owiec, a wśród uprawiających rośliny: hodowcy rzepaku i rzepiku oraz buraków cukrowych.

Wykres 2. Salda odpowiedzi dotycząca zmian sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, opłacalności produkcji rolniczej i popytu na produkty rolne

Tablica 1. Salda odpowiedzi dotyczące ocen zmian: sytuacji ogólnej gospodarstwa rolnego, opłacalności produkcji rolniczej oraz popytu na produkty rolne

Wyszczególnienie	Zmiana sytuacji ogólnej gospodarstwa rolnego w:		Zmiana opłacalności produkcji rolniczej w:		Zmiana popytu na produkty rolne w:	
	ostatnim półroczu	najbliższym półroczu	ostatnim półroczu	najbliższym półroczu	ostatnim półroczu	najbliższym półroczu
	<i>saldo odpowiedzi w p. proc.</i>					
01-06 2018 r.	-32,7	-22,6	-47,4	-25,9	-15,6	-7,8
07-12 2018 r.	-28,5	-5,3	-36,0	-9,7	-9,9	-1,9
01-06 2019 r.	-29,4	-19,5	-40,0	-23,2	-12,1	-7,1
07-12 2019 r.	-25,5	-11,7	-34,3	-16,1	-9,4	-3,8
01-06 2020 r.	-23,8	-7,9	-36,5	-11,6	-16,1	-5,0
07-12 2020 r.	-25,9	-9,7	-35,1	-13,1	-15,7	-5,2
01-06 2021 r.	-25,2	-15,4	-38,6	-23,8	-7,4	-6,4
07-12 2021 r.	-37,3	-47,2	-47,0	-52,1	-6,0	-16,3
01-06 2022 r.	-46,2	-39,4	-54,4	-45,2	-9,5	-16,1
07-12 2022 r.	-37,7	-34,8	-51,3	-43,5	-23,3	-22,8
01-06 2023 r.	-48,9	-29,4	-66,6	-36,2	-33,4	-21,6

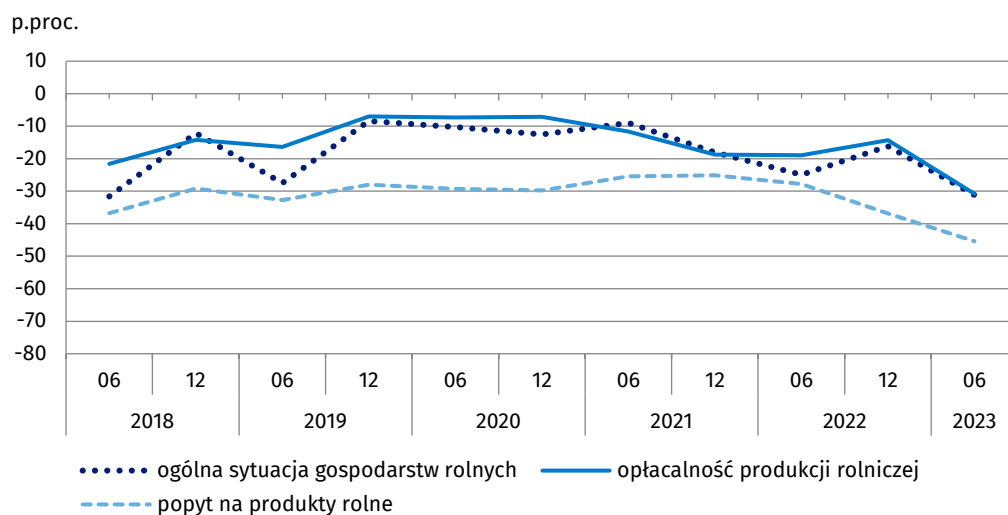
Diagnoza bieżącej sytuacji gospodarstw rolnych

W czerwcu 2023 r. 56,9% rolników objętych badaniem oceniło jako normalną, jak na tę porę roku, bieżącą sytuację swoich gospodarstw. I było to o około 10 p. proc. mniej niż w grudniu ub.r. oraz o 3,8 p. proc. mniej niż przed rokiem. Należy zauważyć, że w porównaniu z poprzednią edycją badania, przewaga opinii o złej sytuacji gospodarstw rolnych nad opiniami przeciwnymi zwiększyła się i wyniosła 31,1 p. proc. wobec 16,2 p. proc. w grudniu 2022 r.

Najmniej korzystnie swoją obecną sytuację ocenili użytkownicy gospodarstw ukierunkowanych na produkcję roślinną. Najgorsze oceny wyrazili rolnicy prowadzący uprawy rzepaku i rzepiku oraz drzew i krzewów owocowych.

Kierujący gospodarstwami wyraźnie ukierunkowanymi na produkcję zwierzęcą wyrażali korzystniejsze opinie na temat koniunktury w rolnictwie niż osoby prowadzące gospodarstwa wielokierunkowe. Najbardziej optymistyczne opinie formułowali prowadzący chów drobiu nieśnego i owiec.

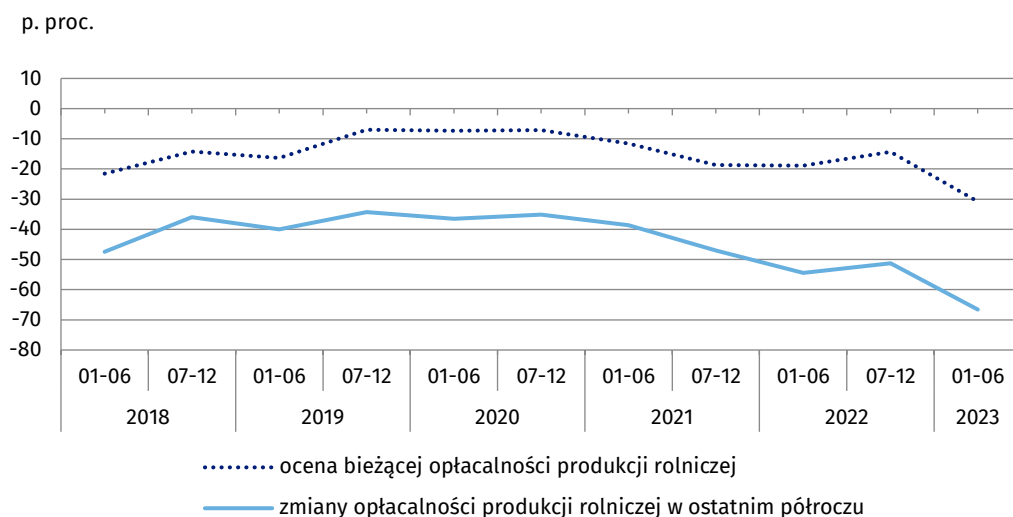
Wykres 3. Salda odpowiedzi dla bieżącej sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, bieżącej opłacalności produkcji rolniczej i bieżącego popytu na produkty rolne

Rolnicy negatywnie ocenili bieżącą (czerwiec 2023 r.) opłacalność produkcji rolniczej. Saldo odpowiedzi pogorszyło się i wyniosło minus 30,8 p. proc. wobec minus 14,3 p. proc. w grudniu 2022 r. Najbardziej pesymistyczne, podobnie jak w II półroczu 2022 r., oceny wyrażali użytkownicy gospodarstw specjalizujących się w uprawie roślin (przewaga opinii negatywnych nad pozytywnymi wyniosła 33,2 p. proc.). Również saldo odpowiedzi osób prowadzących gospodarstwa wielokierunkowe oraz ukierunkowane na produkcję zwierzęcą były ujemne, odpowiednio minus 30,4 p. proc. oraz minus 15,2 p. proc. Najgorzej oceniali opłacalność produkcji rolniczej kierujący gospodarstwami rolnymi prowadzącymi uprawy rzepaku i rzepiku oraz drzew i krzewów owocowych, a także prowadzącymi chów owiec oraz bydła mlecznego. Najbardziej optymistyczne opinie formułowali uprawiający warzywa gruntowe oraz hodujący drób - brojlery.

W czerwcu 2023 r. 10,1% respondentów stwierdziło, że prowadzenie produkcji rolniczej jest opłacalne

Wykres 4. Ocena bieżącej opłacalności oraz zmiana opłacalności produkcji rolniczej

Tablica 2. Ocena bieżącej opłacalności produkcji rolniczej

Wyszczególnienie	Gospodarstwa rolne, w których bieżąca produkcja rolnicza była:			Saldo odpowiedzi w p. proc.
	opłacalna	Brak zdecydowanej opinii	nieopłacalna	
	w procentach			
01-06 2018 r.	12,8	52,8	34,4	-21,6
07-12 2018 r.	14,4	57,0	28,6	-14,2
01-06 2019 r.	14,5	54,6	30,9	-16,4
07-12 2019 r.	17,1	58,8	24,1	-7,0
01-06 2020 r.	17,1	58,5	24,4	-7,3
07-12 2020 r.	18,3	56,3	25,4	-7,1
01-06 2021 r.	15,0	58,4	26,6	-11,6
07-12 2021 r.	13,1	55,1	31,8	-18,7
01-06 2022 r.	12,9	55,3	31,8	-18,9
07-12 2022 r.	15,50	54,7	29,8	-14,3
01-06 2023 r.	10,1	49,0	40,9	-30,8

W porównaniu z wynikami poprzedniej edycji badania respondenci ocenili bardziej pesymistycznie bieżący popyt na wytwarzane w ich gospodarstwach produkty rolne. W czerwcu 2023 r. przewaga opinii negatywnych nad pozytywnymi wyniosła 45,4 p. proc., wobec 36,9 p. proc. w grudniu ub. r. oraz wobec wartości 27,8 p. proc. w analogicznym okresie 2022 r. Niecałe 52% rolników uznało popyt za wystarczający, zgodny z ich oczekiwaniami, natomiast jedynie 1,5% ogółu rolników uznało, że kształtuje się powyżej ich oczekiwań.

Negatywne salda odpowiedzi o bieżący popyt odnotowano dla wszystkich badanych gospodarstw rolnych niezależnie od wielkości gospodarstwa i kierunku prowadzonej produkcji. Najbardziej niezadowoleni z popytu na produkty rolne byli rolnicy prowadzący uprawy rzepaku i rzepiku oraz roślin przemysłowych, jak również prowadzący chów owiec i koni.

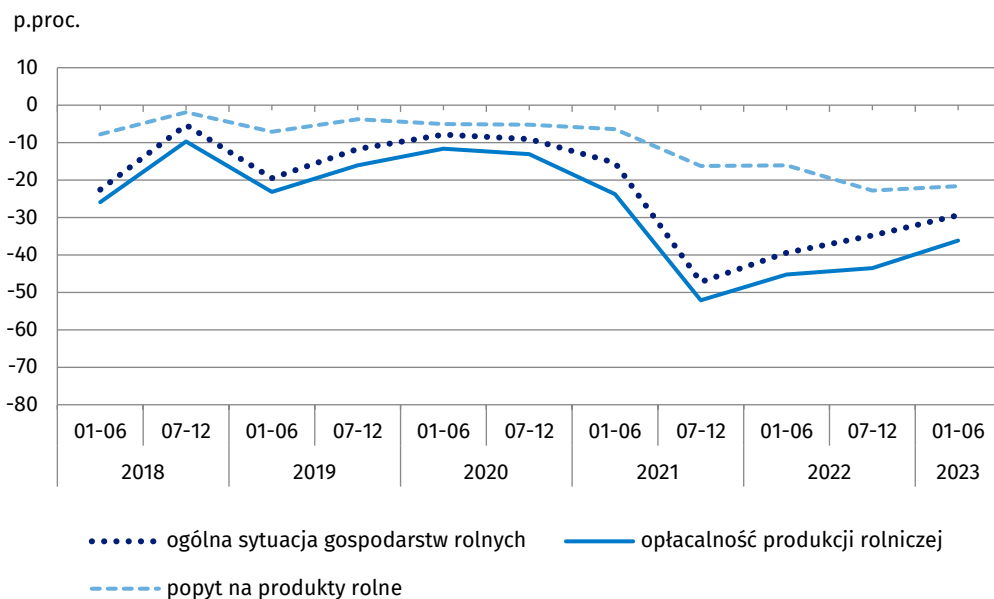
Tablica 3. Ocena bieżącego popytu na produkty rolne

Wyszczególnienie	Gospodarstwa rolne, w których bieżący popyt na wytworzone produkty rolne był:			Saldo odpowiedzi w p. proc.
	powyżej oczekiwań	zgodny z oczekiwaniami	poniżej oczekiwań	
	w procentach			
01-06 2018 r.	2,2	58,8	39,0	-36,8
07-12 2018 r.	3,8	63,2	33,0	-29,2
01-06 2019 r.	3,8	59,7	36,5	-32,7
07-12 2019 r.	2,9	66,2	30,9	-28,0
01-06 2020 r.	2,8	65,1	32,1	-29,3
07-12 2020 r.	3,8	63,6	33,1	-29,8
01-06 2021 r.	4,1	66,4	29,5	-25,4
07-12 2021 r.	3,9	67,1	29,0	-25,1
01-06 2022 r.	3,3	65,6	31,1	-27,8
07-12 2022 r.	1,9	59,3	38,8	-36,9
01-06 2023 r.	1,5	51,6	46,9	-45,4

Prognoza sytuacji gospodarstw rolnych

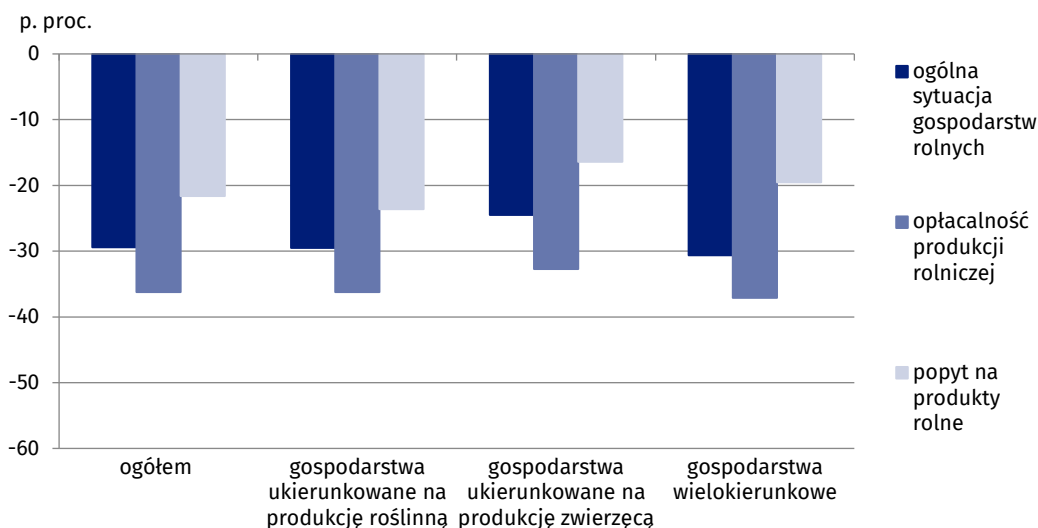
W czerwcu 2023 r. prognozy dotyczące zarówno ogólnej sytuacji gospodarstw, jak i opłacalności produkcji rolnej na II półrocze 2023 r. były niekorzystne, ale lepsze w porównaniu z dwiema poprzednimi edycjami badania. Bardziej optymistyczne, w stosunku do II półrocza 2022 r., były także opinie rolników na temat przewidywanego popytu na wytwarzane przez nich produkty wzrost wartości salda odpowiedzi o 1,2 p. proc. Około 68% rolników uznało, że popyt pozostanie bez zmian, a 5,0% respondentów zasygnalizowało, że się zwiększy.

Wykres 5. Salda odpowiedzi dla prognozy sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, opłacalności produkcji rolniczej i popytu na produkty rolne

Przewagę negatywnych opinii nad pozytywnymi odnośnie prognozowanej sytuacji ogólnej w gospodarstwie rolnym, popytu na produkty rolne i opłacalności produkcji rolniczej odnotowano dla wszystkich badanych gospodarstw rolnych niezależnie od kierunku prowadzonej produkcji. Najbardziej pesymistyczne opinie o nadchodzących w przyszłym półroczu zmianach ogólnej sytuacji w gospodarstwie rolnym, a także o prognozowanych zmianach popytu i opłacalności produkcji wyrażali kierujący gospodarstwami prowadzącymi uprawę uprawy rzepaku i rzepiku oraz roślin przemysłowych. Najgorsze oceny prognozowanego popytu wyrażali także kierujący gospodarstwami rolnymi prowadzącymi chów koni oraz bydła mlecznego, a w przypadku prognoz opłacalności produkcji: chów bydła mlecznego oraz trzody chlewnej.

Wykres 6. Salda odpowiedzi dotyczące prognozowanej w I półroczu sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, opłacalności produkcji rolniczej i popytu na produkty rolne

Wojna w Ukrainie

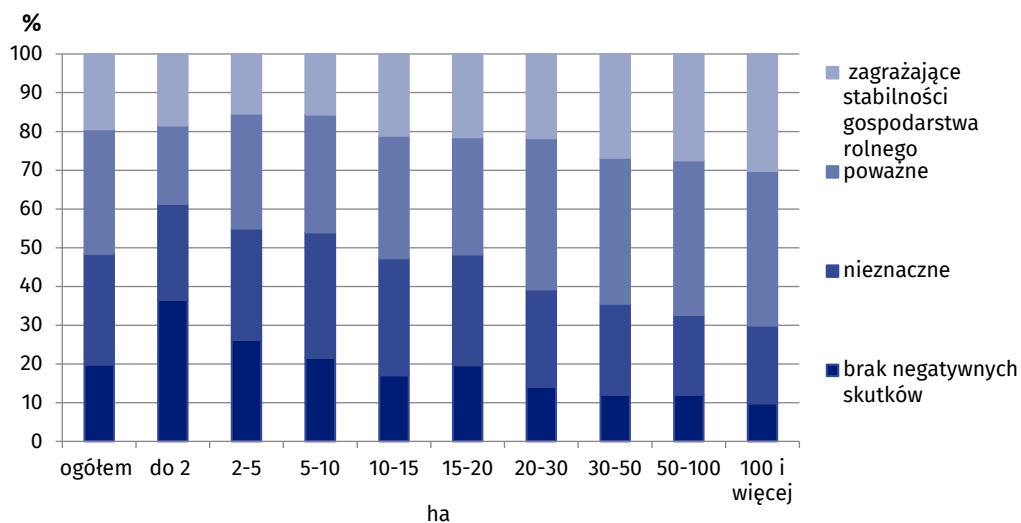
W I półroczu 2023 r. w ankiecie badania koniunktury w gospodarstwach rolnych zadano pytanie dotyczące wpływu wojny w Ukrainie na sytuację gospodarstw.

Z przeprowadzonego badania wynika, że około 32% użytkowników gospodarstw rolnych wskazało wojnę w Ukrainie jako czynnik mający poważny wpływ na funkcjonowanie ich gospodarstw, natomiast około 19% jako czynnik zagrażający stabilności gospodarstw rolnych.

Okolo 39% kierujących gospodarstwami rolnymi powyżej 30 ha uznało, że wojna w Ukrainie ma poważny wpływ na funkcjonowanie gospodarstw rolnych, natomiast około 24% wskazało, że zagraża stabilności.

Brak negatywnych skutków wojny w Ukrainie (około 35%) najczęściej wskazali rolnicy posiadający gospodarstwa o powierzchni poniżej 5 ha.

Wykres 10. Wpływ wojny w Ukrainie na gospodarstwa rolne w I półroczu 2023 r. według grup obszarowych użytków rolnych

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

Dyrektor Roman Fedak
Tel: 68 322 31 12

Rzeczposzechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS

Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

 www.stat.gov.pl

 [@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

 [@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

 [gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)

 [glownyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/glownyurządstatystycznygus)

 [glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Rolnictwo](#)

[Koniunktura](#)

Informacja sygnałna – opinie formułowane przez użytkowników gospodarstw indywidualnych oraz jednostki prawne i niemające osobowości prawnej

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Gospodarstwo rolne](#)

[Działalność rolnicza](#)

[Koniunktura](#)

[Popyt](#)